

היום נלמד בעזרת ה':

נדרים דף עו

בעמ' הקודם הגמ' הוכיחה מהברייתא 'אמרו חכמים לר"א מקוה יוכיח' וכו' שהנדר לא חל כלל. כעת הגמ' מוכיחה להיפך מהסיפא של אותה ברייתא.

אימא סיפא, אמרו לו לר"א: אמרו חכמים לר"א לשיטתך יש קל וחומר, אם מטבילים במקוה כלי טמא כדי לטהרו, הרי בוודאי שאפשר להטביל כעת כלי טהור כדי שטבילה זו תטהר אותו לאחר שִׁטְמָא בעתיד, וכיון שלא אומרים את הק"ו הזה הרי שגם לא אומרים את הק"ו שלך לגבי נדרים (= שאם אפשר להפר נדר שכבר חל ק"ו שאפשר להפר נדר שעדיין לא בא לעולם), אלא למרות שהבעל מפר נדרים שכבר חלו הרי שאינו יכול להפר נדרים שעדיין לא באו לעולם. ע"כ הסיפא. ומכאן יש להוכיח שהנדרים חלים ומיד מופרים, שהרי חכמים אמרו לו לשיטתך אפשר להטביל כעת כלי טהור כדי שטבילה זו תטהר אותו לאחר שִׁטְמָא בעתיד והם לא אמרו לו שהטבילה תועיל שהוא לא יִטְמָא כלל בעתיד, א"כ מוכח שהוא אמר להם שההפרה של הבעל לפני שאשתו נדרה מועילה לכך שלאחר שתידור הנדר יחול והוא יופר מיד, ולכן הם אמרו לו שכשם שלא מועיל להטביל כלי כדי שלאחר שיטמא בעתיד הוא יטהר מיד, כך לא מועיל להפר כעת נדר שלאחר שהיא תידור אותו הוא יחול ויופר מיד. א"כ מוכח שהנדרים חלים ומיד בטלים!

אמרי: אמרו בני הישיבה - אכן מברייתא זו אי אפשר להוכיח כלום, לפי שרבנן לא עמדו על טעמו של ר"א האם הוא סובר שהנדרים לא חלים כלל או שהם חלים ומתבטלים מיד. וכך הם אמרו לו - אם אתה סובר שהנדרים חלים ומתבטלים הרי שקשה עליך מכ"י (= הסיפא שהובאה כאן למעלה), ואם אתה סובר שהנדרים לא חלים כלל הרי שקשה עליך ממקוה (= הרישא שהובאה בעמ' הקודם).

ת"ש, אמר להם ר"א לחכמים: רבי אליעזר משיב לחכמים ומביא ראייה שכן אומרים ק"ו בנדרים (= שאם אפשר להפר נדר שכבר חל ק"ו שאפשר להפר נדר שעדיין לא בא לעולם), והראיה - שהרי הדין הוא שזרעים טמאים שזרע אותם בקרקע נטהרו

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

מטומאתם, וא"כ בוודאי שזרעים שכבר זרועים ועומדים בקרקע שאינם יכולים לקבל טומאה, וכשם שאתם מודים לי בק"ו הזה כך תודו לי בק"ו שאני אומר בנדרים. ע"כ הברייתא. ומכאן יש הוכחה שהנדרים לא חלים כלל, בדומה לזרעים המחוברים לקרקע שאינם מקבלים טומאה כלל.

ורבנן לא דרשי קל וחומר? כעת הגמ' מקשה על חכמים החולקים על ר"א, וכי הם לא סוברים כמו ר"א שאומרים ק"ו כזה? (= שאם אפשר להפר נדר שכבר חל ק"ו שאפשר להפר נדר שעדיין לא בא לעולם).

אדם יכול למכור את בתו הקטנה לאמה, וכשהיא נעשית נערה היא יוצאת לחירות.

והא תניא: והרי למדנו בברייתא שכן אומרים ק"ו בסגנון כזה - אולי אדם יכול למכור את בתו הנערה לאמה? זה אי אפשר לומר, לפי שיש קל וחומר, אם לאחר שהיא כבר נמכרה בקטנותה היא יוצאת לחירות כשהיא נעשית נערה, הרי שבוודאי שכשהיא כבר נערה אי אפשר למכור אותה. ע"כ הברייתא. נמצא שאומרים קל וחומר בסגנון כזה, ומדוע חכמים לא מסכימים עם הק"ו של ר"א?

תירוץ: אכן אומרים ק"ו בסגנון כזה, אבל בנדרים הדבר שונה ולא אומרים כזה ק"ו, לפי שהתורה אמרה "**אִישָׁהּ יְקִימוּ וְאִישָׁהּ יְפָרְנוּ**", נדרים שבאו לכלל 'הקם' כלומר נדרו שחלו הרי הם באו לכלל 'הפר' כלומר שהוא יכול להפר, אבל נדרים שעדיין לא באו לעולם ולא חלו אין הוא יכול להפר.

משנה: כל היום: בכל יום השמיעה - אפשר להפר את הנדר. ויש בזה מצב קל ומצב חמור, דהיינו יש מצב שיהיה הרבה זמן להפר את הנדר ויש מצב שיהיה קצת זמן להפר.

נדרה בליל שבת: - יש לו יממה שלימה להפר ('יום' על פי התורה = לילה ויום), אבל אם שמע מהנדר ביום השבת קרוב לחשיכה - יכול להפר רק עד שתחשך.

הסיבה שהמשנה נקטה דוגמא של שבת ולא של יום אחר, בכדי להשמיע לנו גם שמותר להפר נדרים בשבת.

גמרא: תניא: נחלקו התנאים בברייתא האם הפרת נדרים רק באותו יום, או שהיא יום שלם מעת לעת - דהיינו מהרגע שנודע לו על הנדר עד למחרת באותו זמן.

(המשך בדף הבא ↓)

דכתיב מיום אל יום: משמע הזמן שעובר מיום אחד ליום השני, והיינו מעת לעת.

ולת"ק הא כתיב וכו': הגמרא מבארת את הצורך של כל דעה בשני הפסוקים:

לתנא קמא 'ביום שומעו' מלמד דוקא באותו יום, אבל עדיין היה אפשר לחשוב שדוקא ביום אפשר להפר ולא בלילה (של אותו היום), ועל זה מלמד 'מיום אל יום' - דהיינו מהסוף של היום של קודם השמיעה, עד סוף יום השמיעה. ובלומר שזמן ההפרה הוא לילה ויום.

לרבי יוסי ורבי אלעזר 'מיום אל יום' מלמד מעת לעת, אבל עדיין היה אפשר לחשוב שהכוונה לשבוע שלם, ועל זה מלמד 'ביום שומעו' שדוקא יום אחד, אמנם היום הזה זמנו מעת לעת.

אין הלכה כאותו הזוג: רבי יוסי ורבי אלעזר, אלא כתנא קמא.

לוי סבר: להורות כרבי יוסי ורבי אלעזר, אמר לו רב: כך אמר 'חביבי' (= דוד שלי רבי חייא) אין הלכה כאותו הזוג.

*

חייא בר רב שדי גירא וכו': חייא סבר שמתירין נדרים על ידי חרטה, ולכן היה מתיר נדרים תוך כדי שהוא מתעסק ביריית חיצים. משום שבכדי לבדוק האם האדם מתחרט, אין צורך ליישוב הדעת ועיון, כמו שצריך בשביל למצוא פתח.

רב בר רב הונא: גם כן התיר על ידי חרטה, ולכן היה מתיר נדרים תוך כדי שהוא יושב או עומד - דהיינו איך שהיה מזדמן לו בלא לדקדק בדבר.